

Anti pest-protocol obs de Tweemaster

openbare daltonschool
de tweemaster

Meer weten?
Kijk dan op onze website www.kanjetraining.nl
e-mail: info@kanjetraining.nl • telefoon: (030) 548 94 05

Kanjetrainingen

2018-2019

Inhoud

Inleiding	2
1. Wat verstaan wij onder pesten?	3
1.2 Waarom wordt er gepest?	4
2. Voorkomen van pestgedrag: preventieve aanpak binnen school	5
2.1 Preventieve maatregelen	5
2.2 Leerlingvolgsysteem	5
2.3 Educatie	5
2.4 Kanjertraining	5
3. En dan wordt er toch gepest: curatieve aanpak	6
3.1 Vijf sporen aanpak	6
3.2 Adviezen aan ouders	7
3.3 Adviezen aan leerkrachten	8
3.4 Stappenplan bij een peestsituatie	9
4. Digitaal pesten.... een hoofdstuk apart	10
4.1 Digitaal pesten	10
4.2 Specifieke aanpak digitaal pesten	10
4.3 Afspraken ten aanzien van digitaal pesten	10

Inleiding

Op obs de Tweemaster streven we naar een pestvrije school. We vinden dat we er alles aan moeten doen om de, aan onze zorg toevertrouwde kinderen, een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken, als er zich ongewenste situaties voordoen.

Door als volwassenen het goede voorbeeld te geven en wederzijds respect te tonen stellen we kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Aanmelding

Op het moment dat ouders/verzorgers kiezen voor obs de Tweemaster, betekent dit ook dat ze achter ons anti-pestprotocol staan. We vinden het belangrijk dat ouders/verzorgers weten welke concrete houding en acties er van hen verwacht worden bij pestincidenten. Dit staat omschreven bij de vijfsporenaanpak.

Visie

Wij zijn een openbare daltonschool. Bij ons is ieder kind en iedere leerkracht welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. De openbare school leert kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Er wordt actief aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting. Onze openbare daltonschool heeft aandacht voor én biedt ruimte aan ieder kind én iedere leerkracht. Niet apart, maar samen!

Op obs de Tweemaster creëren we veiligheid door het bieden van structuur, voorspelbaarheid en het naleven van gemaakte regels en afspraken. We vinden het belangrijk dat ouders/verzorgers hierbij betrokken zijn. Samen zijn we verantwoordelijk voor het geven van een goed voorbeeld in ons gedrag en onze communicatie. We werken vanuit respect en wederzijds vertrouwen.

Vertrouwenspersonen

Onze school kent interne vertrouwenspersonen. De contact- of vertrouwenspersoon op school is een aanspreekpunt bij meldingen en klachten over ongewenste omgangsvormen op school. Hierbij kunt u denken aan bijv. problemen omtrent pesten, thuissituatie, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en geweld. Onze vertrouwenspersoon is er voor zowel leerlingen, ouders als personeel.

U kunt de vertrouwenspersoon om hulp vragen als u een informele klacht hebt en deze met de school wilt oplossen. De vertrouwenspersoon wijst de weg, geeft informatie en kan adviseren. De vertrouwenspersonen zijn bekend bij de kinderen. Naar aanleiding van een gesprek kunnen zij oordelen of er een verder traject ingezet moet worden of dat advies en informatie voldoende zijn.

De vertrouwenspersonen bij ons op school zijn:
Diana Starmans en groepsleerkracht (vacature)

1. Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is het gedrag waarbij één persoon herhaald en gedurende langere tijd door een of meerdere anderen behandeld wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychische lijden. Pesten is een vorm van zinloos geweld. Cyberpesten is een bijzondere vorm van pesten; leerlingen worden via social media negatief behandeld.

Pesten:

- is langdurig en herhaaldelijk
- gebeurt vaak in groepsverband
- er is sprake van machtsongelijkheid
- is steeds gericht op dezelfde persoon
- is gemeen
- is mishandeling
- brengt opzettelijk schade aan bij het slachtoffer

Plagen:

- is van korte duur
- is niet in groepsverband
- is gelijkwaardig
- heeft geen vast doelwit
- is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

1.1 Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal:

Vernederen, persoonsgericht schelden (bijv. op uiterlijk) dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven, gemene briefjes schrijven

Fysiek:

Laten struikelen, duwen, trekken, spugen, schoppen, krabben, bijten, aan de haren trekken

Intimidatie:

Iemand achtervolgen, opwachten, de doorgang versperren, klem zetten, dwingen om iets te doen of te kopen.

Isolatie:

Ervoor zorgen dat kinderen niet mogen deelnemen aan spel of activiteiten, uitsluiten.

Stelen of vernielen:

Afpakken, beschadigen of kapot maken van spullen of kleding, banden lek-steken

Digitaal pesten:

Vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven, via Whatsapp, E-mail, Chat, Facebook, Twitter of andere social media.

Racisme:

Schelden of opmerkingen over ras of huidskleur

Seksueel getint:

Schelden of seksueel getinte opmerkingen of gebaren maken

Pestgedrag onder meisjes gebeurt vaak in het geniep (roddelen, leugens vertellen, buitensluiten, negeren).

Bij jongens gebeurt pesten overwegend openlijker (vechten, duwen, fysiek geweld, uitschelden, elkaars spullen vernielen).

1.2 Waarom wordt er gepest?

De redenen om te pesten zijn divers; de pester ziet er een manier in om populair te worden, zoekt naar macht, wil angst aanjagen of wil in de ogen van anderen stoer zijn. Het komt ook voor dat de pester ooit zelf werd gepest en dat hij of zij zelf onzeker en niet gelukkig is in de school. In dit geval zoekt de pester een zondebok om met de eigen onlustgevoelens af te rekenen.

Soms is er geen reden aan te wijzen waarom kinderen gepest worden, maar er kan ook gezegd worden dat het gepeste kind op de één of andere manier anders is in de ogen van de pester. Dat anders zijn kan gaan over de manier waarop zij praten en bewegen, hun naam, hun postuur, de kleur van hun huid of de manier waarop de zich kleden. Soms worden kinderen gepest omdat ze "uitstralen" dat ze niet voor zichzelf kunnen opkomen.

Bij pesten zijn er meestal omstanders. Pesters vertonen minder pestgedrag als er geen omstanders zijn. Omstanders zijn geneigd de pester te steunen omdat ze daardoor zelf veilig zijn voor gepest.

2. Voorkomen van pestgedrag: preventieve aanpak binnen school

2.1 Preventieve maatregelen

Met een positieve en opbouwende interactie en positief voorbeeldgedrag, scheppen we voorwaarden voor een goed pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt.

Daarnaast staan gedurende het gehele schooljaar de schoolregels centraal en worden alle kinderen, ouders/verzorgers en leerkrachten gewezen op het naleven van deze afspraken.

Aan het begin van het schooljaar worden in alle groepen groepsvormende activiteiten gedaan en samen met de kinderen klasafspraken opgesteld. Deze klasafspraken zijn zichtbaar in alle klassen en gelden voor alle groepen. Afhankelijk van de groepssamenstelling in een schooljaar kunnen er nog andere afspraken gemaakt worden.

Overige activiteiten in het kader van preventie zijn onder andere zichtbaar in:

- de positieve manier waarop we met en over kinderen praten en omgaan
- de positieve manier waarop we kinderen bij de les betrekken, hen helpen en aanmoedigen: kinderen leren dat fouten maken mag
- de manier waarop we omgaan met verschillen; iedereen is anders, maar we zijn allemaal mens
- de omgangsvormen en afspraken volgens de Kanjertraining, in elke klas hangt de poster
- gezamenlijk toezicht tijdens het speelkwartier
- overeenkomstig handelen tijdens de TSO

2.2 Leerlingvolgsysteem

Voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken we bij ons op school 'KIJK' voor groep 1/ 2 en 'ZIEN!' voor groep 1-8. Leerkrachten observeren tweemaal per schooljaar en registreren dit in het systeem. Hierop volgen er adviezen én of eigen interventies van de leerkrachten die worden uitgevoerd om een ontwikkeling verder op gang te brengen.

2.3 Educatie

Het is belangrijk dat de school aandacht besteedt aan de onderwerpen in lessen. Het lesprogramma dat hiervoor wordt gebruikt dient gecertificeerd te zijn. Wij gebruiken hiervoor de Kanjertraining en maken daarnaast wisselend gebruik van weerbaarheidstraining van de GGD. Alle leerkrachten zijn gecertificeerd of worden geschoold in het mogen geven van de Kanjertrainingslessen.

In de groepen 7 en 8 krijgen volgen alle leerlingen de lessen van de Mediawijsheid.

2.4 Kanjertraining

In groep 1 t/m 8 volgen alle kinderen wekelijks/ maandelijks de Kanjertraining. Hierdoor spreken alle kinderen en leerkrachten dezelfde 'taal'. Vrijwel alle leerkrachten zijn gecertificeerd om deze lessen te

mogen geven en worden regelmatig bijgeschoold om dit certificaat actueel te houden. Nieuwe leerkrachten volgen de training wanneer dit mogelijk is.

In het kort zijn dit de afspraken en regels van de Kanjertraining:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen (we sluiten niemand buiten)
- We hebben plezier (niemand lacht uit)
- We doen mee (niemand doet zielig)

3. En dan wordt er toch gepest: curatieve aanpak

3.1 Vijf sporen aanpak

Bij het bestrijden van pesten gaan we uit van de vijf-sporen- aanpak. Deze aanpak wordt gedeeld met de aan de school verbonden TSO (Tussen Schoolse Opvang) In de vijfsporenaanpak is het de algemene verantwoordelijkheid van de school dat zij pestgedrag direct en gericht oppakt. Dit houdt in direct steun bieden aan het kind dat gepest wordt, het kind dat pest aanspreken, de middengroep (deze bestaat uit meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders, verdedigers) betrekken bij het oplossen van het pestprobleem en steun geven aan zowel de ouders/verzorgers van de gepeste als de ouders/verzorgers van de pester als ook de leerkracht.

Betrokkenen

1) Het slachtoffer

Hij/zij is het slachtoffer van pestgedrag. Bij de gepeste zijn verdriet en eenzaamheid veel voorkomende gevoelens. De gepeste is bang nog meer gepest te worden als hij/zij dit aan een ander vertelt en durft vaak niets terug te doen.

Mogelijke signalen:

Dit kind wordt vaak buitengesloten en staat alleen. Het spel is net begonnen en het kind mag niet meedoen, terwijl een ander kind even later wel mee mag doen.

Dit kind zoekt in de pauze vaak contact met de leerkracht die buitendienst heeft.

Dit kind speelt graag met jongere kinderen.

Dit kind wil in de pauze het liefste binnen blijven.

Dit kind wordt vaak uitgelachen door anderen of “daar heb je hem/haar weer” (zuchten van overige leerlingen als het gepeste kind iets in de groep wil zeggen).

Dit kind wil niet meer naar school, klaagt over allerlei pijntjes.

Dit kind is gauw prikkelbaar.

Dit kind heeft nachtmerries en plast in bed.

Dit kind heeft weinig eigenwaarde.

Dit kind is sociaal onhandig.

Dit kind vertoont “aangeleerde hulpeloosheid”.

Dit kind kan provocerend gedrag vertonen: enerzijds agressief (uitdagend), anderzijds angstig. (klagend over het hem aangedane onrecht)

2) De dader

Hij/zij laat het pestgedrag zien. Vaak is er bij de pester sprake van onzekerheid en de behoefte om aardig en stoer gevonden te worden door anderen. Hij/zij denkt door pesten ervoor te zorgen dat anderen hem/haar grappig vinden.

Mogelijke signalen:

- Dit kind ziet zijn slachtoffers als waardeloos.
- Dit kind neigt naar agressief gedrag.
- Dit kind heeft vaak een positieve houding t.o.v. geweld.
- Dit kind heeft weinig echte vrienden.
- Dit kind kan niet goed samenwerken, is ongeduldig.
- Dit kind wil de baas zijn over de ander.
- Dit kind heeft vaak geen besef wat een ander voelt.
- Dit kind voorkomt door te pesten dat hij zelf gepest wordt.

3) De middengroep, zwijgende meelopers:

- Hij/zij doet mee met de pester om erbij te horen.
- De meelopers doen incidenteel mee met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf niet in de slachtofferrol terecht te komen. Het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

4) Aanmoedigers

- Hij/zij vindt het pesten goed en bemoeit zich er niet direct mee. Dit kind wordt erbij geroepen om het pesten te steunen. Dit kind is zelf bang om gepest te worden.
- De aanmoediger stimuleert pestgedrag en/of fungeert als publiek.

5) Buitenstaanders

- Hij/zij denkt dat er niet gepest wordt en zolang hij/zij er zelf geen last van heeft, maakt het hem/haar niet uit. Deze leerling houdt zich er buiten, durft niet te helpen uit angst zelf gepest te worden.
- Er is sprake van:
 - negeren van het pesten.
 - zich niet bewust zijn van pesten.

6) Verdedigers

- Hij/zij komt op voor het gepeste kind. Deze helper keurt het pesten af en is niet bang voor de pester.

3.2 Adviezen aan ouders

Ouders/verzorgers van gepeste kinderen

- Probeer het gepeste kind niet 'over' te beschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert dan contact op te nemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders/verzorgers van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt risico om eens de pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders/verzorgers

- Signaleer pestgedrag bij andere kinderen naar de leerkracht.
- Neem ouders/verzorgers van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

3.3 Adviezen aan leerkrachten

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Samen met het kind de gewenste situatie beschrijven.
- Laten inzien wat succesvol was in het verleden.
- Op zoek gaan naar aanwezige kwaliteiten.
- Praten met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling en de ouders/verzorgers van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

Dit is even belangrijk als de begeleiding van de gepeste leerling.

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken!... pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling). Laten inzien wat het effect van zijn gedrag is voor de gepeste.
- Verantwoordelijkheden geven.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest — belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst-nadenken- houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders/verzorgers en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? Geven van een brochure met tips voor thuis.
- Zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstraining; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Begeleiding van de meelopers:

- Bespreken van meeloopgedrag in de groep
- informatie over pesten is geen klikken, dit is belangrijk om te blijven benoemen
- verder zie begeleiding van de pester

Ondersteuning voor de betrokken leerkracht

Het team wordt via de directie of intern begeleider geïnformeerd als er sprake is van een peestsituatie. Als team verwachten we van elkaar dat we elkaar steunen en aanspreken in geval van herhaaldelijke pestincidenten. We hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

3.4 Stappenplan bij een peestsituatie

situatie	actie	wie
1. Pestgedrag wordt geconstateerd	Gesprek met pester en gepeste, evt. sanctie volgt. Evt. klassengesprek over incident.	Leerkracht, leerling, ouders.
2. Pestgedrag wordt nogmaals geconstateerd binnen 3 weken na vorige incident	Gesprek en sanctie, dagelijkse terugkoppeling met pester over gewenst gedrag en dit één week schriftelijk vastleggen samen met pester. (inzicht krijgen in eigen handelen)	Leerkracht, leerling, ouders.
3. Pestgedrag wordt nogmaals geconstateerd binnen 3 weken na vorige incident	Gesprek, sanctie en contact opnemen met ouders, ib-er wordt ingelicht. Maken van afspraken rondom gewenst en ongewenst gedrag.	Leerkracht, ib-er, ouders, leerling.
4. Pestgedrag wordt nogmaals geconstateerd binnen 3 weken na vorige incident	Gesprek, sanctie, overleg met ib, directie en ouders. Evt. inschakelen externe hulp/overwegen schorsing.	Leerkracht, ib-er, directie, ouders, leerling, evt. externe begeleiding.
5. Pestgedrag neemt niet af of is dermate ernstig	Overleg met bestuur over mogelijke (tijdelijke) schorsing en of overplaatsing naar andere school	bestuur, directie, ib-er.

4. Digitaal pesten.... een hoofdstuk apart

4.1 Digitaal pesten

Digitaal pesten is een specifieke vorm van pesten. Het vindt echter niet fysiek plaats, maar via sociale media. Specifieke voorbeelden zijn: (anonieme) berichten versturen via chat, Twitter, Facebook, Whatsapp, Snapchat, sms waarin wordt gescholden, waarin wordt geroddeld of bedreigingen worden geuit, het (ongevraagd) plaatsen van foto's van mobieltjes of beelden van een webcam op internet, privégegevens van iemand op een site plaatsen, wachtwoorden of credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen versturen of het versturen van een e-mail bom.

4.2 Specifieke aanpak digitaal pesten

De aanpak voor digitaal pesten is grotendeels gelijk aan het 'normale' pesten. Omdat digitaal pesten anoniem is en ongevraagd 24 uur per dag in je huis komt neemt de school gericht een aantal aanvullende maatregelen. De effecten van cyberpesten kunnen namelijk (nog) erger zijn dan traditioneel pesten.

4.3 Afspraken ten aanzien van digitaal pesten

Het gebruik van het Internet op obs de Tweemaster

De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van internet. Wij hebben ervoor gekozen de leerlingen van alle klassen die mogelijkheid te bieden.

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software die in ontwikkeling is verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel en alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. Kinderen kunnen via internet software van de methode benaderen.

Internetafspraken met onze leerlingen:

- Ik gebruik internet alleen als er een leerkracht in de buurt is.
- Op het internet gebruik ik alleen mijn voornaam.
- Andere persoonlijke gegevens zoals foto's, achternaam, adres en telefoonnummer houd ik voor mijzelf.
- Ik maak via internet geen afspraken met onbekenden.
- Bij het gebruik van een zoekmachine, bijvoorbeeld Google, gebruik ik nooit zoekwoorden die te maken hebben met seks, discriminatie, geweld of grof taalgebruik.
- Het gebruik van sociale media (Facebook, Twitter) is op school niet toegestaan.
- Als ik op internet vervelende informatie tegenkom, waarschuw ik direct de juf of de meester.
- Printen doe ik alleen met toestemming van de meester of de juf.
- Het gebruik van een mobiele telefoon is op school niet toegestaan

Als er afspraken bewust niet nagekomen worden, zal de groepsleerkracht actie ondernemen:

- De eerste keer wordt de leerling aangesproken op zijn of haar gedrag.

- De tweede keer is er ook contact met de ouders. De leerkracht informeert de ouders en vraagt de ouders dit met hun kind te bespreken.
- De derde keer leidt tot uitsluiting van het gebruik van de computers voor een nader te bepalen tijd. Afhankelijk van de aard en de ernst, kan de leerkracht na overleg met de directie besluiten hiervan af te wijken. De ouders worden hierover altijd ingelicht.

Gedragafspraken met leerkrachten:

- Internet wordt gebruikt voor educatieve doeleinden.
- Sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.
- Er wordt aan de kinderen uitgelegd, waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd en worden alleen via de Digiduif met ouders gedeeld
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.
- Leerkrachten zijn alert op eventuele ongewenste gedragingen van leerlingen op Internet.
- Leerkrachten zijn zich bewust van hun eigen voorbeeldgedrag en welke invloed dit gedrag heeft ten opzichte van de kinderen.